

Versie 2.0
25 mei 2011
Bijlage bij besluit deelraad:
2011/INT/368

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Nieuw-West

Inhoudelijk kader herijking subsidies

Vastgesteld door de deelraad van Stadsdeel Nieuw-West
op 25 mei 2011

Vooraf

Nieuw-West is het grootste stadsdeel van Amsterdam. En met ruim 130.000 inwoners, veel jongeren, grote gezinnen en veel achterstanden op allerlei terreinen, is er ontzettend veel te doen.

Er ligt een grote sociaaleconomische opgave. Of het nu gaat om ontwikkelingen op het gebied van leefbaarheid, maatschappelijke activering of het herinrichten van woonwijken, er moet nog veel gebeuren. De inzet richt zich op de vernieuwing van onze wijken, op leefbaarheid, op onderwijs, emancipatie en participatie, vanuit de kracht en het talent van bewoners.

De financiële middelen zijn beperkt. Dit vraagt om creatieve oplossingen en een nauwe samenwerking met alle betrokkenen, waaronder de centrale stad, zodat Nieuw-West een vitale, duurzame en diverse samenleving wordt waar iedereen meedoet! We houden constant in gedachten wat bewoners nodig hebben: een huis en soms zorg om veilig de nacht door te komen (eerste 8 uur), een dagbesteding, zoals onderwijs en werk (tweede 8 uur) en tenslotte vrijetijdsbesteding, die het leven een meerwaarde kan geven (derde 8 uur). (bron: coalitieakkoord Nieuw-West, 30-04-2010/ bestuursprogramma, sept 2010)

I Aanleiding

Het dagelijks bestuur wordt door een aantal ontwikkelingen gedwongen de subsidies anders in te zetten:

1. De fusie van de voormalige stadsdelen Osdorp, Slotervaart en Geuzenveld-Slotermeer tot stadsdeel Nieuw-West. In de praktijk blijkt dat er verschillen bestaan in de regels hoe subsidies worden toegewezen en waarvoor deze worden ingezet. Dit moet gelijk worden getrokken naar één beleid.
2. De budgetten die incidenteel beschikbaar waren in het kader van Koers Nieuw West, de wijkaanpak en de gebiedsgerichte intensivering (Geuzenveld-Slotermeer) komen met ingang van 2011 te vervallen. Dit heeft grote gevolgen voor de programma's op het gebied van onderwijs, cultuur, sport, sociale vernieuwing, de keuzes die het stadsdeel gaat maken én de wijze waarop en de mate waarin het stadsdeel de opbrengsten zoveel als mogelijk kan garanderen.
3. Het stadsdeel heeft minder financiële middelen door minder geld vanuit het stadsdeelfonds. Dit betekent voor het budget voor welzijnssubsidies een noodzakelijke korting van 2 miljoen euro. Daarnaast worden de taken van het stadsdeel uitgebreid, bijvoorbeeld met participatie/inburgering, schuldhulpverlening, maatschappelijke opvang en preventieve jeugdzorg. Dit heeft tot gevolg dat het stadsdeel meer taken met minder middelen zal moeten realiseren.

Het dagelijks bestuur heeft ervoor gekozen **alle** subsidies te herijken en hiervoor de bestaande subsidierelatie met alle gesubsidieerde instellingen per 1-1-2012 te verbreken. Zo ontstaat ruimte om met ingang van 1-1-2012 met instellingen nieuwe subsidierelaties aan te gaan. Instellingen die een een meerjarige subsidierelatie hebben met het stadsdeel (of een van haar rechtsvoorgangers) én een subsidieaanvraag voor 2011, zijn

hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld conform artikel 4:51 van de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb).

Doelstelling

Het proces van herijking van subsidies start met het vaststellen van een inhoudelijk kader. Het doel van dit inhoudelijk kader is richting te geven aan de wijze waarop de subsidies worden ingezet. Dit kader is een vertaling van het bestuursprogramma van het dagelijks bestuur (kansen bieden - talenten benutten) en een aantal algemene beleidsmaatregelen die ook dit stadsdeelbestuur moet uitvoeren, zoals bijvoorbeeld de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), de algemene voorzieningen en andere. Dit kader geeft richting aan de discussie met alle instellingen over de manier waarop zij, op basis van hun ervaring en expertise, kunnen bijdragen aan de realisering van de maatschappelijke opgave in Nieuw-West.

Begrippen

Herijken	heroverwegen
Subsidie	een bedrag dat per kalenderjaar wordt toegekend door het bestuur van het stadsdeel voor duidelijk omschreven resultaten/activiteiten conform de geldende subsidieverordening van het stadsdeel.
Maatschappelijke opgave	de doelen die het bestuur voor de zittingsperiode heeft gesteld m.b.t. de verbetering van de situatie van het stadsdeel en haar bewoners.
Voorzieningenniveau	het totaal aan door het stadsdeel zelf uitgevoerde of gesubsidieerde functies tbv ruimte/ontmoetingsplaatsen, informatie en advies, ontwikkeling en steun op maat en coördinatie van zorgwekkende- en overlastsituaties.
Algemene voorzieningen	voorzieningen die zich richten op alle bewoners ongeacht leeftijd, beperking, sekse, geloof, etniciteit en/of seksuele geaardheid.

II Uitgangspunten

Dit "inhoudelijk kader herijking subsidies" is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

1. Resultaatgericht

Subsidie draagt bij aan het realiseren van de maatschappelijke opgave van Nieuw-West. Dit doen we door duidelijke afspraken te maken over te behalen resultaten en de gewenste effecten en door dit te meten.

2. Vraaggestuurd

Subsidie wordt vraaggestuurd ingezet. De vraag is daarbij het probleem dat de burger ondervindt, of constateert, niet de oplossing die hij daarvoor aan het

stadsdeel vraagt. Bij het oplossen van een vraag van een bewoner geldt de prioriteitsvolgorde:

- a. eigen kracht van burgers en hun sociale netwerk & beschikbare voorzieningen: burgers voorzien zelf of met hulp van hun sociale omgeving of een beschikbare voorziening in hun vraag.
- b. algemene voorzieningen: deze zijn vaak al geschikt of kunnen met kleine aanpassingen alsnog geschikt worden voor mensen die ondersteuning nodig hebben (bijvoorbeeld bibliotheek, sportclub)
- c. collectieve voorzieningen voor burgers met een specifieke behoefte aan ondersteuning.
- d. individuele voorzieningen voor burgers met een specifieke behoefte aan ondersteuning.

Het voorzieningenaanbod is beperkt tot stadsdeeltaken en is zoveel mogelijk algemeen. Collectieve en individuele voorzieningen worden uitsluitend geboden waar dit noodzakelijk is.

3. Eigen kracht en ondersteuning op maat

Het versterken van de eigen kracht van bewoners en hun netwerken staat centraal. Bij het versterken van eigen kracht staat emancipatie voorop: het stimuleren van bewoners in het vermogen hun eigen leven zelf vorm te geven. Eigen kracht betekent daarnaast ook, indien nodig, bewoners aanspreken op de eigen verantwoordelijkheid voor hun eigen leven. Belangrijk aandachtspunt is preventie: zorgen dat de eigen kracht van bewoners en hun netwerken op peil blijven en vroegtijdig signaleren wanneer hulp nodig is.

Naast het versterken van de eigen kracht van individuele bewoners is ook de bundeling van eigen kracht in vrijwilligersgroepen belangrijk. Ondersteuning en facilitering van deze vrijwilligersgroepen binnen de gestelde kaders is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Bewoners zijn vaak beter in staat hun eigen leven vorm te geven dan de overheid denkt. We gaan hierbij uit van de vuistregels dat 80% van de bewoners in staat is om zelf of met hulp van hun sociale omgeving hun leven vorm te geven op het gebied van wonen, werken, dag-/vrijtijdsbesteding, opleiding en ontplooiing, gezondheid en een sociaal netwerk. De andere 20 % van de bewoners kan het niet volledig zelf en heeft hulp of ondersteuning op maat nodig. Overigens moge het duidelijk zijn dat deze verdeling niet in alle gebieden van het stadsdeel opgaat. Daarbij moet wel aangetekend worden dat er geen bewoners zijn die te allen tijde alles volledig zelf kunnen, net zoals er geen bewoners zijn die nooit iets zelf kunnen. Ondersteuning is aanvullend op wat de bewoner zelf kan en gericht op het zelf leren doen. Bewoners worden uitgenodigd te zoeken naar kansen die er zijn voor oplossingen, niet alleen van hun eigen problemen maar ook van die van anderen.

4. Basis- en plusvoorzieningen

In dit inhoudelijk kader wordt onderscheid gemaakt tussen een minimum basisvoorzieningenniveau en plusvoorzieningen:

- a. Basisniveau:

Het basisvoorzieningenniveau omvat alle voorzieningen waarvan elke bewoner gebruik moet kunnen maken. Dit zijn alle minimaal noodzakelijke individuele en collectieve voorzieningen en diverse algemene voorzieningen. Deze worden op wijkniveau of stadsdeelbreed aangeboden

b. Plusvoorzieningen:

Plusvoorzieningen zijn maatwerk bovenop het basisniveau in die gebieden waar problemen stapelen en waar een groter percentage van de bewoners ondersteuning nodig heeft. Waar alle betrokkenen gezamenlijke hun krachten moeten bundelen om de noodzakelijke verbeteringen in die gebieden te bewerkstellingen.

5. Samenwerking

Het voorzieningenniveau in de wijk en in het stadsdeel wordt niet alleen door de overheid gerealiseerd. Ook vele andere partijen leveren daar hun bijdrage aan zoals bijvoorbeeld vrijwilligersorganisaties, woningbouwcorporaties, ziektekostenverzekeraars en ondernemers. Voor een goed resultaat is samenwerking noodzakelijk. De lokale overheid heeft hierin een speciale rol: zij dient als enige het algemeen belang en heeft daarom een ideale positie voor een regierol in de samenwerking tussen alle partijen. De financiële situatie van de overheid en alle betrokken partijen noodzaakt eens te meer tot het effectief en efficiënt besteden van middelen: niet naast elkaar met elkaar verbonden inzetten van capaciteit en activiteiten waardoor $1 + 1 > 2$ kan worden.

Samenwerking vindt plaats op drie niveaus:

Infrastructuur	een samenhangende, stimulerende sociale infrastructuur met goed bereikbare, toegankelijke en bruikbare voorzieningen.
Signalering	signalen die individuele partners krijgen, worden gedeeld en doorgegeven aan diegene die deze informatie nodig heeft en/of daar actie op kan ondernemen.
Ondersteuning	afstemming van intensieve ondersteuning en zorg zodat iedereen krijgt wat hij/zij gegeven de eigen kracht nodig heeft op het juiste moment en in de juiste mate.

Voorwaarde voor een goede samenwerking is dat alle deelnemers handelen binnen de gezamenlijk afgesproken kaders.

Het basis voorzieningenniveau is niet dekkend voor het totale voorzieningenniveau in een wijk. Er is daarnaast een groot aantal andere groepen en organisaties actief: vrijwilligersgroepen, stedelijk of landelijk gesubsidieerde organisaties en organisaties uit het particulier initiatief (o.a. bedrijven), die bijdragen aan de verbetering van de wijk en haar bewoners. Ook deze worden bij de samenwerking in de wijk betrokken.

De veranderende rol van het stadsdeel

Herijking van subsidies is een ingrijpend proces ook voor het stadsdeel zelf.

De grote maatschappelijke opgave in Nieuw-West wordt door heel veel bewoners, groepen, instellingen en organisaties aangepakt. Herijking betekent voor het stadsdeel duidelijk positie bepalen: wat is wel en niet een taak van de overheid en waar kunnen wel en waar geen subsidiegelden voor worden ingezet.

Het uitgangspunt 'de eigen kracht van bewoners' te stimuleren betekent ondersteunen indien nodig, niet overnemen met subsidie. Dit geldt ook voor de eigen kracht van vrijwilligersgroepen. De stimulering van eigen kracht geldt ook voor het particulier initiatief: daar waar profit of non-profitorganisaties een goede bijdrage leveren aan de vermindering van de maatschappelijke opgave, zal het stadsdeel niet nog eens hetzelfde doen met subsidiegelden als de bijdrage uit het particulier initiatief voldoende is. Dan blijft er nog een grote opgave voor het stadsdeel die met behulp van subsidiegelden wordt aangepakt.

De relatie van het stadsdeel met de gesubsidieerde instellingen wordt zakelijker. Subsidie wordt sterker gebaseerd op overeengekomen resultaten. In deze zakelijke relatie worden instellingen gestimuleerd om ook op andere manieren aan geld te komen, er zullen meer vormen van cofinanciering wenselijk zijn. Tot slot beslaat deze zakelijke relatie de overeengekomen resultaten en niet de verantwoordelijkheid voor het voortbestaan van de gesubsidieerde instelling.

III Basis voorzieningenniveau

Het stadsdeel kent een breed basisvoorzieningenniveau zowel per wijk als stadsdeelbreed. Deze voorzieningen worden door bewoners/vrijwilligers uitgevoerd, door diverse organisaties en instellingen, al of niet gesubsidieerd door de overheid en/of door het particulier initiatief.

Het basisvoorzieningenniveau dat voor de herijking van subsidies wordt vastgesteld is het aanbod aan sociale voorzieningen dat het stadsdeel subsidieert en/of zelf uitvoert en dat minimaal noodzakelijk is om wijkbewoners in staat te stellen hun leven succesvol vorm te geven. Deze voorzieningen zijn structureel.

Een deel van het basisvoorzieningenniveau wordt gerealiseerd in elke wijk, een deel stadsdeelbreed.

1. Het basis voorzieningenniveau per wijk

In Nieuw-West kunnen een negental wijken onderscheiden worden, die elk zo'n 15.000 inwoners tellen.

Per wijk bestaat het sociale basisvoorzieningenniveau uit twee onderdelen:

- A. brede basisschool (minimaal één)
- B. huis van de wijk

Deze voorzieningen zijn in de eerste plaats functies of activiteitenprogramma's.

Deze kunnen wat betreft de huisvesting óf als netwerk met meerdere locaties, (ook bijvoorbeeld school, instelling corporatie) óf in één gebouw worden gerealiseerd,

A. Brede basisschool

In het basisvoorzieningenniveau per wijk streven we ernaar dat in elke wijk minimaal één basisschool een brede school programma heeft, en een integraal onderdeel van de wijk uitmaakt. Een brede school is een samenwerking tussen onderwijs, welzijn en zorg, gericht op optimale ontwikkelkansen en -mogelijkheden voor kinderen. Allereerst betekent dit voor de basisschool dat de basis op orde is: goed onderwijs. Daarnaast heeft de school met haar samenwerkingspartners gezamenlijk een pedagogisch kader en een zorgbeleid vastgesteld met kwaliteitseisen en zijn er afspraken gemaakt over de regie. De aansluiting met het voortgezet onderwijs is goed geregeld. De volgende voorzieningen kunnen onderdeel uitmaken van de brede school: voorschool, zorgnetwerk, talentontwikkeling, scholing ouders, naschoolse-activiteiten, etc. De inzet van deze voorzieningen, wat betreft aard en intensiteit, wordt bepaald door de mate waarin de school verantwoordelijkheid wil nemen, de omstandigheden waarin de school zich bevindt en de relatie met de wijk; dit naast de beschikbaarheid van financiële middelen.

B. Huis van de Wijk

Het Huis van de Wijk is het sociale knooppunt in de wijk voor jongeren en volwassenen, zowel fysiek als virtueel, met als functies ontmoeten, activeren, participeren, faciliteren. Het Huis van de Wijk wordt gebouwd op de eigen kracht en initiatieven van bewoners: het huis is daadwerkelijk van en voor de wijk.

Fysiek

Het Huis van de Wijk is een plek waar je andere wijkbewoners kunt ontmoeten. Een plek waar je naartoe gaat als je actief wilt worden in de wijk door je aan te sluiten bij een bestaande activiteit of een nieuwe te starten. Het is een plek waar je bijeenkomsten houdt en/of kantoor. Het is een plek waar je je laat verrassen door nieuwe mogelijkheden. Het Huis van de Wijk heeft een ontmoetingsruimte. Het heeft een informatiebalie en een computercentrum. Het heeft flexkantoor/vergader/activiteitenruimtes.

Er werken mensen die de wijk en haar bewoners kennen, die er zijn voor iedereen en die de hele wijk als hun werkterrein zien.

In het Huis van de Wijk vervullen zij de volgende functies:

Gastvrouw/-heer	waar je altijd terecht kunt en die je wegwijs maakt in het Huis van de Wijk of indien nodig verwijst naar een loket van het stadsdeel of een partner. Die de organisatorische zaken regelt in Huis van de Wijk, bij wie je kantoor-, vergader- en/of activiteitenruimtes kunt reserveren;
Activiteitenmakelaar	die je helpt om je eigen plannen en ideeën te verwezenlijken, alleen of met medewijkbewoners.
Bewonersondersteuner	die weet welke bewoners steun nodig hebben en die aanbieden, die mensen activeert en bij elkaar brengt om elkaar van dienst te zijn

Wijkcoördinatoren en buurtnetwerkers van het stadsdeel zijn hier te bereiken. Samenwerkingspartners in de wijk, buurtregisseur van de politie, en andere sleutelfiguren, zijn regelmatig aanwezig.

Het Huis van de Wijk is aantrekkelijk, toegankelijk en uitnodigend voor iedereen. De mensen die er werken bieden informatie, advies en ondersteuning op maat, aanvullend op wat de bewoner zelf weet en kan doen, hebben oog en aandacht voor alle bewoners, zijn uitnodigend, respectvol en creatief. Zij blijven niet alleen in het Huis van de Wijk, maar gaan 'er op af' naar bewoners of situaties in de buurt.

Virtueel

Het Huis van de Wijk is ook op het web te vinden onder:

www.naamvandewijk.nieuwwest.amsterdam.nl

Hier kunnen wijkbewoners informatie vinden over de wijk.

Vraag & aanbod van activiteiten en wederzijdse informele ondersteuning raadplegen.

Afspraken maken met medewerkers van het Huis van de Wijk.

En nog meer functies...!

Tot slot moet nog opgemerkt worden dat met dit basisvoorzieningsniveau, elke wijk de ingrediënten heeft voor een woon-service-wijk¹.

Financiering

Het basisvoorzieningsniveau in de wijk wordt structureel gefinancierd.

Gefinancierd wordt: huisvesting, personeel en een activerings-/stimuleringsbudget.

Dit wil niet zeggen dat alle activiteiten en gebruik van locaties gratis zijn.

Er zijn start- of aanjaagsubsidies mogelijk, ook voor sociaal ondernemerschap (microsubsidie/credit).

Eigen kracht wordt gestimuleerd, ondersteund en gefaciliteerd, maar eigen kracht betekent ook eigen bijdrage financieel of in natura.

2. Het basisvoorzieningsniveau stadsdeelbreed

De voorzieningen die in deze paragraaf beschreven worden zijn basisvoorzieningen die een werkgebied hebben dat boven het wijkniveau uitstijgt.

A. Educatie

- a. Brede school voor voortgezet onderwijs
- b. Peuterspeelzaalplaatsen op indicatie (okido)
- c. Schooltuin en Natuur en Milieu-educatiecentrum (NMEcentrum)
- d. Kinderboerderij

¹ Een woonservice wijk is Een normale wijk of buurt voor iedereen, waar een verhoogd zorg-en welzijnsniveau aanwezig is en waar bewoners, ondanks een grotere zorgvraag, kunnen blijven wonen. Dus naast mensen zonder zorgvraag wonen er in een woonservicewijk ook gehandicapten, ouderen en andere bewoners die zorg en diensten nodig hebben om zelfstandig te kunnen blijven wonen in hun eigen wijk of buurt.

B. Recreatie

- a. Theater 'de Meervaart'
- b. Bibliotheek
- c. Wedstrijdspoorthal
- d. Zwembad
- e. Sportvelden

C. Participatie en Werk

- a. Vrijwilligerscentrale (+ vacaturebank vrijwilligerswerk)
- b. Vrijwilligersorganisaties (algemeen, cultuur, sport)
- c. Ondersteuning vrijwilligersgroepen/organisaties
- d. Participatiecentrum
- e. Ondernemersloket

D. Maatschappelijke ondersteuning

- a. Psychosociale ondersteuning
- b. Sociaaljuridische ondersteuning
- c. Financiële ondersteuning (wo schuldhelpverlening)
- d. Administratieve ondersteuning
- e. Praktische ondersteuning
- f. Ouder Kind Centrum
- g. Loket Zorg en Samenleven (incl. Achter de Voordeur)
- h. Meldpunt Zorg en Overlast

Een aantal 'loketten' van het stadsdeel maakt deel uit van bovenstaande voorzieningen. In de ontwikkeling hiervan speelt het nieuw te vormen 'stadsloket' (één per stadsdeel) een belangrijke rol. Hierin worden alle loketfuncties van het stadsdeel ondergebracht. Dit ene loket biedt niet altijd voldoende toegankelijkheid en spreiding om het hele werkgebied van bovenstaande loketten te bedienen; voor sommige sociale loketfuncties wordt daarom gedacht aan decentrale locaties waar spreekuren en/of andere activiteiten worden georganiseerd.

3. Plusvoorzieningen

Plusvoorzieningen zijn een gerichte periodieke aanvulling op het basisvoorzieningenniveau per wijk en stadsdeelbreed.

Er zijn drie soorten plusvoorzieningen:

- A gebiedsgericht: in gebieden waar sprake is van een opstapeling van problemen;
- B thematisch: als onderdelen van de maatschappelijke opgave overkoepelende regie nodig hebben;
- C specifiek: om specifieke doelstellingen van het stadsdeel te realiseren.

A. Gebiedsgericht

Er is een aantal gebieden, die een intensieve inzet vragen omdat de fysieke en sociaaleconomische situatie onder de Amsterdamse norm (NAP) zit.

De zwaarte van de problematiek is niet in al deze gebieden even groot.

Wat wel voor elk gebied geldt is dat er intensief en integraal samengewerkt moet worden om voldoende verbeteringen te realiseren.

Hierin kunnen onder andere met behulp van het subsidie-instrument gebiedspecifieke plusvoorzieningen gerealiseerd worden die onderdeel zijn van een integrale gebiedsaanpak.

Dit zijn bijvoorbeeld: Delflandplein/ Staalmanpleinbuurt, Wildemanbuurt en Slotermeer-West.

De inzet van plusvoorzieningen moet aan een aantal voorwaarden voldoen:

- het is gericht op vermindering/oplossing van probleemcumulatie
- het past binnen het beleid van het stadsdeel
- het is onderdeel van een integraal gebiedsplan of themaplan
- het heeft een begin en eind, vastgestelde resultaten
- het komt bovenop het basisvoorzieningsniveau

Voorbeelden van deze plusvoorzieningen:

- Activiteiten voor jongeren gericht op inkomen, opleiding en werk
- Programma's voor emancipatie van vrouwen en mannen
- Activiteiten gericht op het versterken van de economie
- Programma's voor het vergroten van de veiligheid
- Activiteiten op het gebied van sport, recreatie, kunst en cultuur

B. Thematisch

Een aantal onderdelen van de maatschappelijke opgave van het stadsdeel hebben overkoepelende regie nodig zoals schulphulpverlening of onderwijs. Het is noodzakelijk om deze inzet van duidelijke criteria te voorzien, die garanderen dat de inzet in het stadsdeel ook alleen daar plaatsvindt waar de problemen het grootst zijn.

C. Specifiek

Er zijn specifieke bestuurlijke ambities waarvoor de inzet van plusvoorzieningen wenselijk is zoals:

- stadsdeel Nieuw-West is hét sportstadsdeel bij uitstek in Amsterdam
- de Sloterplas is een landmark met sport, spel, recreatie, kunst en cultuur

Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de volgende plusvoorzieningen:

- Watersportcentrum
- Wielerbaan
- Sportcomplexen
- Kunst & Cultuurmanifestaties rond de Sloterplas
- Avonturenspeelplaats aan de Sloterplas
- Het landje

Deze voorzieningen worden niet alleen door het stadsdeel gedragen.